Euroopa Parlament
2024-2029

VASTUVÕETUD TEKSTID

P10_TA(2025)0131

Moldovat käsitlevad 2023. ja 2024. aasta aruanded

Euroopa Parlamendi 18. juuni 2025. aasta resolutsioon Moldovat käsitlevate komisjoni 2023. ja 2024. aasta aruannete kohta (2025/2025(INI))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse komisjoni 30. oktoobri 2024. aasta teatist „2024. aasta teatis ELi laienemise kohta“ (COM(2024)0690) ja sellele lisatud komisjoni talituste töödokumenti, mis käsitleb 2024. aasta aruannet Moldova Vabariigi kohta (SWD(2024)0698),

– võttes arvesse komisjoni 17. juuni 2022. aasta arvamust Moldova Vabariigi (edaspidi „Moldova“) Euroopa Liidu liikmeks astumise avalduse kohta (COM(2022)0406) ning komisjoni talituste 6. veebruari 2023. aasta ühist töödokumenti „Association Implementation Report on the Republic of Moldova“ (Assotsieerimiskava rakendamise aruanne Moldova Vabariigi kohta) (SWD(2023)0041),

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. märtsi 2025. aasta määrust (EL) 2025/535, millega luuakse Moldova Vabariigi reformi- ja kasvurahastu[1],

– võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Moldova kohta,

– võttes arvesse komisjoni 1. veebruari 2023. aasta analüüsiaruannet Moldova õigusaktide ELi *acquis*’ga vastavusse viimise kohta (SWD(2023)0032),

– võttes arvesse 9. oktoobri 2024. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse Moldova Vabariigi reformi- ja kasvurahastu (COM(2024)0469),

– võttes arvesse komisjoni 9. oktoobri 2024. aasta teatist Moldova

[1] ELT L, 2025/535, 21.3.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/535/oj.

majanduskasvu kava kohta (COM(2024)0470),

– võttes arvesse nõukogu 17. detsembri 2024. aasta järeldusi laienemise kohta,

– võttes arvesse väliskomisjoni 25.–27. veebruari 2025. aasta Moldova visiidi tulemusi,

– võttes arvesse kodukorra artiklit 55,

– võttes arvesse väliskomisjoni raportit (A10-0096/2025),

A. arvestades, et pärast Moldova 3. märtsi 2022. aasta taotlust saada ELi liikmeks andis Euroopa Ülemkogu 23. juunil 2022 Moldovale kandidaatriigi staatuse ja otsustas seejärel alustada 14. detsembril 2023 ühinemisläbirääkimisi;

B. arvestades, et 2024. aasta juunis algasid läbirääkimised Moldova ELiga ühinemise üle;

C. arvestades, et Moldovas toimus 20. oktoobril 2024 referendum, mille tulemusel kinnitati Euroopa integratsiooni lisamine põhiseadusesse hoolimata mitmesugustest manipuleeriva sekkumise vormidest riigi destabiliseerimiseks, poliitiliste osalejate ebaseaduslikust rahastamisest, desinformatsioonikampaaniatest ja küberrünnetest;

D. arvestades, et assotsieerimisleping[1], mis hõlmab põhjalikku ja laiaulatuslikku vabakaubanduspiirkonda, on jätkuvalt ELi ja Moldova vahelise poliitilise assotsieerimise ja majandusliku integratsiooni alus ning et kahe poole vahel on käimas korrapärane poliitiline ja majanduslik dialoog;

Edusammud ELiga ühinemisega seotud reformide elluviimisel, eelkõige õigusriigi ja valitsemistava valdkonnas

1. tunnustab Moldovat, kes on vaatamata märkimisväärsetele sise- ja välisprobleemidele eeskujulikult pühendunud ELiga ühinemisega seotud reformide elluviimisele ja teeb selles valdkonnas püsivalt edusamme, mis võimaldas alustada ühinemisläbirääkimisi 2024. aasta juunis, pool aastat pärast Euroopa Ülemkogu 14. detsembri 2023. aasta asjakohast otsust ja ainult kaks aastat pärast riigi 3. märtsi 2022. aasta ELi liikmeks saamise taotlust;

2. tunnistab, et ELi ja Moldova suhted on jõudnud uude etappi, mis hõlmab tihedamat koostööd, järkjärgulist ühtlustamist kõigis ELi *acquis*’ poliitikavaldkondades ja edasiliikumist ELiga integreerumise

---

[1] Ühelt poolt Euroopa Liidu, Euroopa Aatomienergiaühenduse ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Moldova Vabariigi vaheline assotsieerimisleping (ELT L 260, 30.8.2014, lk 4), ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2014/492/oj.

suunas; väljendab heameelt edusammude üle, mida on tehtud kahepoolses sõelumisprotsessis alates sellest, kui see algas 2024. aasta juulis, ja 1. teemavaldkonna (põhialused) ja 2. teemavaldkonna (siseturg) sõelumise hiljutise lõpetamise üle; tunnustab ja toetab Moldova valitsuse soovi alustada lähikuudel läbirääkimisi 1. teemavaldkonna (põhialused), 2. teemavaldkonna (siseturg) ja 6. teemavaldkonna (välissuhted) üle ning viia kõigi teemavaldkondade sõelumisprotsess 2025. aasta lõpuks lõpule; kutsub komisjoni üles suurendama oma toetust Moldova valitsusele, tagamaks, et need põhieesmärgid saavutatakse edukalt; julgustab nõukogu kasutama oma otsustes Moldova läbirääkimisprotsessi kohta tulemuspõhist lähenemisviisi; mõistab hukka ELiga ühinemise protsessi kahepoolseks muutmise ja ärakasutamise, näiteks Ungari valitsuse vastuseisu läbirääkimiste alustamisele 1., 2. ja 6. teemavaldkonnas, mis on põhjustanud viivitusi ja teeninud Venemaa eesmärki takistada piirkonna Euroopa integratsiooni;

3. on veendunud, et Moldova suutlikkus tugevdada oma praeguseid edusamme ELiga ühinemisega seotud reformide elluviimisel ja säilitada ambitsioonikas tempo liikumisel ELi liikmesuse suunas nõuab pärast 2025. aasta sügisel toimuvaid valimisi parlamendienamuse tugevat ja tõelist toetust;

4. märgib, et nii 20. oktoobril 2024 toimunud põhiseaduslik referendum Euroopa integratsiooni teemal kui ka 20. oktoobril ja 3. novembril 2024 toimunud presidendivalimised kinnitasid enamiku Moldova rahva toetust riigi eesmärgile saada ELi liikmeks ja vajalikele Euroopa-meelsetele reformidele; rõhutab, et see referendum ja valimised toimusid professionaalselt ning erakordse kohusetunde ja pühendumusega, hoolimata Venemaa ja tema käsilaste ulatuslikust hübriidkampaaniast, milles kasutati mitmesuguseid vahendeid, nagu sotsiaalmeedia strateegiline ärakasutamine, tehisintellekti loodud sisu, võltsdokumentide „lekked“, hirmutamine, mis hõlmas mitmesuguseid manipuleerivaid sekkumisi riigi destabiliseerimiseks, poliitiliste osalejate ebaseaduslik rahastamine, häälte ostmine, sealhulgas Chișinău ja kogu Moldova metropoli vaimulike osade ärakasutamine Venemaa poolt, desinformatsioonikampaaniad ja küberründed; tuletab meelde, et neis rünnakutes kasutati nelja põhistrateegiat: lõhestada ühiskonda, vähendada institutsioonide õiguspärasust, diskrediteerida demokraatlikke osalejaid ja edendada Venemaa mõju; väljendab heameelt Moldova 2024. aasta Euroopa Liidu liikmesuse referendumi tulemuse üle, millega sätestati riigi põhiseaduses pühendumus ELiga ühinemisele; mõistab teravalt hukka Venemaa, Venemaa-meelsete oligarhide ja Venemaa toetatavate kohalike esindajate üha sagedasemad katsed Moldovat destabiliseerida, lõhestada Moldova ühiskonda ja nurjata riigi ELi-meelne suund hübriidrünnakute, energiavarustuse ärakasutamise, desinformatsiooni, manipuleerimise ja hirmutamiskampaaniate kaudu, mis on suunatud kodanikuühiskonna organisatsioonide ja sõltumatu meedia vastu;

5. märgib, et eelseisvad 28. septembril 2025. aastal toimuvad parlamendivalimised on Moldova Euroopa-suunalise liikumise jätkumiseks otsustava tähtsusega; on mures välismaise pahatahtliku sekkumise ja hübriidrünnakute, eelkõige Venemaa omade, tõenäolise intensiivistumise pärast enne valimisi; nõuab, et EL suurendaks oma toetust, sealhulgas rahalist ja tehnilist toetust Moldova valitsuse jõupingutustele võidelda sellise sekkumise vastu riigi demokraatlikku protsessi, sealhulgas täiendavate sanktsioonide loetellu kandmise, Moldovas läbiviidava ELi partnerlusmissiooni (EUPM Moldova) volituste ja vahendite pikendamise ja tugevdamise ning sellele täiendava toetuse andmisega ning eksperditeadmiste jagamisega välisriigist lähtuvate infomanipulatsioonide ja sekkumiste kohta, hübriidohtude vastu võitlemise ja vastupanuvõime tugevdamisega; nõuab samuti Moldova ametivõimude ja ELi suuremaid jõupingutusi sõltumatu meedia ja demokraatiat toetava kodanikuühiskonna toetamiseks, et võimaldada ajakirjanikel riiklikul ja piirkondlikul tasandil võidelda välisriigist lähtuva infoga manipuleerimise ja sekkumise vastu ning tugevdada digitaalset kirjaoskust;

6. rõhutab, kui oluline on strateegiline kommunikatsioon, Venemaa edendatavate valenarratiivide ümberlükkamine ja nende vastu võitlemine ELi ja selle poliitika kohta ning ELiga ühinemise konkreetsete lühi- ja pikaajaliste eeliste esiletõstmine kogu Moldova rahva jaoks, pöörates erilist tähelepanu sellistele piirkondadele nagu Gagauusia ja maapiirkondade sotsiaal-majanduslikult ebasoodsas olukorras olevad kogukonnad; nõuab, et EL suurendaks sellega seoses oma toetust Moldovale;

Sotsiaalmajanduslikud reformid

7. väljendab heameelt komisjoni Moldova majanduskasvu kava üle, mille eesmärk on toetada Moldova sotsiaalmajanduslikke ja põhiküsimustega seotud reforme ning parandada juurdepääsu ELi ühtsele turule; väljendab heameelt Moldova reformi- ja kasvurahastu üle, mis on majanduskasvu kava aluseks ja mille maht on 2,02 miljardit eurot, mis teeb sellest suurima ELi rahalise toetuse paketi Moldovale alates selle iseseisvusest; rõhutab, et rahastu annab Moldovale 520 miljonit eurot tagastamatut toetust ja maksimaalselt 1,5 miljonit eurot laene 18 % eelmaksete määraga, mis näitab, et EL tunnistab Moldova reformide ja vastupanuvõime toetamise kiireloomulisust; kutsub komisjoni üles toetama Moldova ametiasutusi kõnealuse rahastu vahendite tulemuslikuks kasutamiseks vajaliku reformikava elluviimisel, tagades, et Moldova Vabariigi kodanikud saavad sellest toetusest kiiresti kasu; ootab Moldova reformi- ja kasvurahastu väljakuulutatud mõjuhinnangut komisjoni talituste töödokumendi kujul kolme kuu jooksul alates vastava määruse vastuvõtmisest;

8. kutsub komisjoni üles lisama ELi järgmisesse mitmeaastasesse finantsraamistikku Moldova jaoks piisavalt sihtotstarbelisi

ühinemiseelseid vahendeid ning alustama Moldova Vabariigi kui uue ELi kandidaatriigi ettevalmistamist tulevaste ühinemiseelsete vahendite tõhusaks kasutamiseks;

9. kordab, et Moldova rahva toetust Euroopa integratsioonile saab tugevdada, parandades tuntavalt nende elatusvahendeid, tugevdades riiklikke institutsioone ja avalikku haldust, et kasutada projektide rahastamist tulemuslikult ning rakendada ja jõustada ELi *acquis*'d, tagades tugeva hoolekandesüsteemi ning võideldes korruptsiooni ja oligarhilise mõju vastu ning tagades vastutuse; kutsub Moldova ametivõime üles jätkuvalt tagama kodanikuühiskonna organisatsioonide, diasporaa, kaitset vajavate rühmade ja sotsiaalpartnerite, sealhulgas ametiühingute sisulist kaasamist, et suurendada usaldust demokraatlike institutsioonide ja protsesside vastu ning suurendada üldsuse toetust ELiga ühinemisega seotud reformidele;

10. rõhutab kodanikuühiskonna organisatsioonide tähtsust ELiga seotud reformide juhtimise ja edusammude jälgimisel, läbipaistvuse edendamisel, inimõiguste kaitsmisel ning reformivastaste poliitiliste osalejate ja Venemaa esindajate desinformatsiooni ja välise pahatahtliku mõju vastu võitlemisel;

11. nõuab ulatuslikke sotsiaalpoliitika reforme, et käsitleda vaesust ja püsivat ulatuslikku väljarännet, suurendada tervishoiuteenuste kättesaadavust, tugevdada riiklikku haridust, parandada töötingimusi ja töötada välja piisavad sotsiaalkaitsesüsteemid; rõhutab, et majandusareng peab olema kaasav ja jätkusuutlik ning pakkuma võimalusi väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele; rõhutab vajadust sihipäraste sotsiaalsete investeeringute järele Moldova noortesse ja maapiirkondadesse, et vähendada piirkondlikke erinevusi ja kaitsta sotsiaalset ühtekuuluvust;

12. nõuab, et erilist rõhku pandaks Moldova osalemisele ELi sotsiaal-, haridus- ja kultuuriprogrammides, et edendada sotsiaalset lähenemist, innovatsiooni ja tehnoloogilist arengut;

13. kutsub Moldovat üles rakendama reformikava, milles kirjeldatakse peamisi sotsiaalmajanduslikke ja põhjalikke reforme, et kiirendada Moldova majanduse kasvu ja konkurentsivõimet ning lähenemist ELiga, tuginedes assotsieerimislepingu/põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduslepingu tõhustatud rakendamisele;

14. nõuab tungivalt, et kiirendataks Moldova järkjärgulist integreerumist ELi ja ühtse turuga, jätkates oma õigus- ja õigusraamistiku vastavusse viimist ELi *acquis*'ga ning kaasates riigi rohkematesse ELi programmidesse ja algatustesse, sealhulgas andes Moldova ametnikele ja ekspertidele asjaomastes ELi organites vaatleja staatuse, mis tooks käegakatsutavat sotsiaal-majanduslikku kasu juba enne riigi ametlikku ühinemist ELiga; kiidab Moldovat tema

kaasamise eest ühtse euromaksete piirkonna otsemaksete kavade geograafilisse kohaldamisalasse, millega hõlbustatakse ülekandeid eurodes ning vähendatakse Moldova kodanike ja ettevõtjate kulusid; kiidab rändluse liberaliseerimise lisamist ELi-Moldova ajakohastatud assotsieerimislepingusse; väljendab heameelt Moldova hiljutiste edusammude üle rändlust ja telekommunikatsiooni käsitleva *acquis* ülevõtmisel ning avaldab toetust kiire otsuse tegemisele seoses Moldova kaasamisega ELi „rändle nagu kodus“-piirkonda; kutsub teenuseosutajaid üles tegema Moldova ametiasutustega heas usus koostööd „rändle nagu kodus“ rakendamisel;

15. väljendab heameelt selle üle, et 2024. aasta juulis uuendati ELi ajutisi kaubanduse liberaliseerimise meetmeid, et toetada Moldova majandust, asendades Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja põhjustatud kaubanduse kaotuse ja Moldova suhtes rakendatava ebasõbraliku poliitika; nõuab, et EL teeks viivitamata märkimisväärseid pingutusi oma tariifikvootide püsivaks liberaliseerimiseks, et tagada prognoositavus ja suurendada Moldova atraktiivsust investorite jaoks keskpikas ja pikas perspektiivis;

16. märgib, et USA administratsiooni hiljutine otsus peatada toetuse andmine kodanikuühiskonnale, sõltumatule meediale, peamistele reformidele ja taristuprojektidele on tekitanud Moldovas pakilisi lisavajadusi, millega EL peab tegelema; kutsub sellega seoses komisjoni üles suurendama demokraatiat toetavate ELi vahendite, näiteks Euroopa demokraatia rahastu rahastamist, ning muude oluliste projektide rahastamist, mida kuni viimase ajani rahastasid USA Rahvusvahelise Arengu Amet (USAID) ja teised USA ametid;

Inimõigused

17. võtab teadmiseks Moldova edusammud soolise võrdõiguslikkuse saavutamisel, sealhulgas naiste ja meeste võrdõiguslikkuse edendamise ja tagamise programmi aastateks 2023–2027 vastuvõtmise, ning nõuab sellega seoses jätkuvaid jõupingutusi, eelkõige selleks, et vähendada soolist palgalõhet, võidelda stereotüüpide, diskrimineerimise ja soolise vägivalla vastu ning suurendada naiste esindatust poliitikas ja ettevõtluses;

18. väljendab heameelt Moldova ametivõimude jõupingutuste üle naistevastase vägivalla vastu võitlemisel ja ellujäänute kaitse parandamisel, eelkõige naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise riikliku programmi (2023–2027) vastuvõtmise üle; märgib, et selle mõju on siiski endiselt puudulik, ning nõuab seetõttu, et koduvägivalla ohvrite jaoks loodaks rohkem varjupaiku, et kohtusüsteem pööraks piisavalt tähelepanu naistevastasele vägivallale ning et tehtaks muudatusi poliitikas ja suurendataks meeste teadlikkust soolisest vägivallast;

19. kutsub Moldova valitsust üles suurendama oma jõupingutusi,

sealhulgas oma õigusraamistiku tulemuslikku rakendamist, et võidelda rassilise diskrimineerimise, marginaliseerimise, rassistliku vaenukõne ja rahvusvähemuste, sealhulgas romade vastu suunatud vihakuritegude vastu;

20. avaldab Moldovale tunnustust jõupingutuste eest, mida ta on viimastel aastatel teinud LGBTIQ+ kogukonna õiguste parandamiseks;

21. kutsub Moldova valitsust üles viima puuetega inimeste õigusi käsitlevad õigusaktid täielikult vastavusse ELi õigustikuga ning lahendama süstemaatilise probleemi seoses intellektipuudega laste paigutamisega psühhiaatriahaiglasse;

Energeetika, keskkond ja ühendatus

22. mõistab hukka, et Venemaa kasutab energiat Moldova vastu relvana, viimati peatades 1. jaanuaril 2025 lepingulisi kohustusi rikkudes gaasitarned Transnistria piirkonda ja tekitades seeläbi piirkonnas tõsise kriisi; kiidab heaks komisjoni kohese ettepaneku Moldova energiasõltumatuse ja vastupanuvõime tervikliku strateegia kohta väärtusega 250 miljonit eurot, millega vähendatakse Moldova, sealhulgas Transnistria piirkonna tarbijate elektriarveid, toetatakse Moldovat Venemaa energiatarnetest loobumisel ja integreeritakse Moldova ELi energiaturule; rõhutab, et EL ja Moldova ametiasutused peavad tulemuslikult teavitama olulisest ELi toetuspaketist, mille eesmärk on tegeleda Moldova energiakriisiga;

23. avaldab tunnustust Moldova energiasektori vastavusse viimise eest liidu *acquis*'ga; kutsub Moldova valitsust üles jätkama ELi toetusel, mis hõlmab Moldova reformi- ja kasvurahastu vahendeid, jõupingutusi gaasi- ja elektritarneteede mitmekesistamiseks, ühenduvuse arendamiseks, energiatõhususe ning riigisisese tootmis- ja salvestusvõimsuse suurendamiseks ning Moldova täielikuks integreerimiseks ELi energiaturule, et tagada Moldova energiajulgeolek ja vastupanuvõime; rõhutab, kuivõrd tähtis on Vulcănești–Chișinău 400 kV õhuliini valmimine 2025. aasta lõpuks, et vähendada Moldova sõltuvust Transnistria piirkonna energiataristust; kutsub ELi üles kaasama vajalikke ressursse, et aidata kompenseerida USAIDi Moldova energiasektorile suunatud toetuse tühistamist;

24. avaldab Moldova valitsusele tunnustust edusammude ja ambitsioonikate eesmärkide eest seoses dekarboniseerimise, energiatõhususe ja rohelisele majandusele üleminekuga, sealhulgas taastuvenergia osakaalu kahekordistamisega 30 protsendini aastaks 2030; julgustab ELi ja selle liikmesriike jätkama selles valdkonnas rahalise toetuse ja eksperditeadmiste pakkumist Moldova partneritele; väljendab heameelt Moldova riikliku kliimamuutustega kohanemise programmi aastani 2030 ja selle tegevuskava

vastuvõtmise üle 2023. aastal; kutsub Moldova valitsust üles võtma vastu oma riikliku energia- ja kliimakava aastateks 2025–2030 ja alustama selle rakendamist; märgib, et oluline on täita energiaühenduse CO_2 heite vähendamise tegevuskavas sätestatud kohustusi ning rakendada seire-, aruandlus-, tõendamis- ja akrediteerimispaketti, et võtta kasutusele CO_2 hinnastamine ja tagada vastavus ELi heitkogustega kauplemise süsteemile;

25. usub, et TEN-T Läänemere – Musta mere – Egeuse mere koridori (IX koridor) laiendamine, et see hõlmaks marsruuti Chișinău–Constanța–Varna–Burgas, oleks strateegiline investeering piirkonna transporditaristusse, millega parandataks ühendatust ja edendataks majanduskasvu, pidades silmas ELi laienemist itta ja selle laiendamise võimalikku positiivset mõju piirkonna julgeolekule ja stabiilsusele, pakkudes NATO-le keskse tähtsusega logistikamarsruuti ja suurendades ELi geostrateegilist autonoomiat;

Õigusriik ja hea valitsemistava

26. rõhutab, et põhjalik kohtureform on Moldova demokraatlike ja ELiga ühinemisega seotud reformide edu võti; tunnustab Moldova pidevaid jõupingutusi sõltumatu, erapooletu, vastutustundliku ja professionaalse kohtusüsteemi loomiseks ning kontrolliprotsessi lõpuleviimiseks 2026. aasta lõpuks; nõuab seetõttu, et EL jätkaks kohtureformi ning nii kohtunike kui ka prokuröride kontrollimise protsessi aktiivset toetamist, sealhulgas kvalifitseeritud kohtutöötajate ligimeelitamist, koolitamist ja värbamist ning õigusemõistmise suutlikkuse suurendamist;

27. märgib, et Moldova on teinud edusamme korruptsioonivastases võitluses ja selle ennetamisel, kuid rõhutab vajadust jätkata rahapesuvastast võitlust; väljendab heameelt Moldova riikliku ametialase aususe ja korruptsioonivastase programmi 2024–2028 jõustumise üle 2024. aasta veebruaris; rõhutab vajadust tagada tõhustatud koordineerimine kõigi peamiste korruptsioonivastaste ja kohtuasutuste vahel, et viia ellu põhjalikud reformid ning tagada, et neil on piisavad vahendid ja suutlikkus; rõhutab, et korruptsioonijuhtumite eest vastutusele võtmise ja süüdimõistmise osas tuleb saavutada tulemusi, et tagada üldsuse usaldus käimasolevate reformide vastu;

28. tuletab meelde, kui oluline on jätkata uurimist ja tuua 2014. aasta pangapettuse eest vastutavad isikud kohtu ette; väljendab heameelt asjaolu üle, et pärast Moldova ametivõimude pikki jõupingutusi on Interpol lõpuks lisanud ühe väidetava kurjategija, Vladimir Plahotniuci, oma rahvusvaheliselt tagaotsitavate isikute nimekirja;

29. väljendab heameelt selle üle, et Moldova võttis 2023. aastal vastu uue inimkaubanduse tõkestamise ja selle vastu võitlemise riikliku strateegia, mis on kooskõlas ELi *acquis*’ga, ning Moldova koostöö

Europoliga uimastikaubanduse vastases võitluses;

30. väljendab valmisolekut jätkata Moldova parlamendi toetamist vastastikku kokkulepitud demokraatiat toetava tegevuse kaudu, mis vastab institutsiooni, selle valitud liikmete ja töötajate vajadustele; rõhutab, kui oluline on, et Moldova parlament edendaks avalikku arutelu riigi Euroopa tuleviku üle ning saavutaks laiapõhjalise konsensuse ja demokraatliku legitiimsuse ELiga ühinemisega seotud reformide suhtes erakondades ja ühiskonnas laiemalt; rõhutab 10. märtsi 2025. aasta otsust avada Chișinău Euroopa Parlamendi esindus, et veelgi tugevdada Euroopa Parlamendi tegevust idapartnerluse piirkonnas;

Koostöö ühise välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) valdkonnas ning edu Transnistria konflikti lahendamisel

31. väljendab heameelt Moldova järjepideva koostöö üle välispoliitika küsimustes ning selle üle, et Moldova vastavusse viimine ELi ühise välis- ja julgeolekupoliitika seisukohtade ja piiravate meetmetega on märkimisväärselt suurenenud, nimelt 54 %-lt 2022. aastal 86 %-le 2024. aastal; kutsub nõukogu üles jätkama selle vastavusse viimise parandamist, sealhulgas Venemaa vastu suunatud piiravate meetmete osas, ning jätkama koostööd, et hoida ära Venemaa ja Valgevene vastu suunatud Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõjaga seotud sanktsioonidest kõrvalehoidmist;

32. rõhutab, et Moldova on peamine panustaja piirkondlikku ja Euroopa julgeolekusse, sealhulgas oma vankumatu toetuse kaudu Ukrainale alates Venemaa agressioonisõja algusest, näiteks võttes vastu Ukraina sõjapõgenikke, ning oma panuse kaudu ELi elanikkonnakaitse mehhanismi, näiteks lähetades tuletõrjemeeskondi tõsiste metsa- ja maastikupõlengute vastu võitlemiseks Kreekas;

33. väljendab toetust Euroopa Liidu partnerlusmissioonile Moldovas (EUPM) ja kutsub liikmesriike üles andma vajalikke eksperte ja rahalisi vahendeid, et ennetada hübriidohtude võimalikku intensiivistumist; väljendab heameelt EUPMi volituste hiljutise pikendamise üle 2026. aasta aprillini; julgustab Moldova ametivõime kasutama täielikult ära EUPMi eksperditeadmisi, et suurendada selle valmisolekut, pidades eelkõige silmas korduvat sekkumist valimistesse enne 28. septembril 2025 toimuvaid parlamendivalimisi; nõuab, et EL õpiks Moldovas valimisprotsessi ja demokraatlike institutsioonide kaitsmisel saadud kogemustest; julgustab Euroopa välisteenistust ja komisjoni kasutama kõiki hübriidohtude vastu võitlemise valdkonnas olemasolevaid ELi vahendeid, et jätkata Moldova toetamist, sealhulgas hübriidohtudega tegelevate ELi kiirreageerimisrühmade kiire lähetamisega; väljendab heameelt Moldova strateegilise kommunikatsiooni ja desinformatsiooni vastu võitlemise keskuse loomise üle, et koordineerida välissekkumise vastast võitlust Moldova eri institutsioonide vahel, ning riikliku

küberturvalisuse ameti ja riikliku küberturvalisuse innovatsiooni instituudi loomise üle; märgib, et 2023. aasta detsembris vastu võetud Moldova riiklikus julgeolekustrateegias rõhutatakse ELiga ühinemist kui peamist eesmärki ja määratakse esimest korda kindlaks, et Venemaa on Moldova julgeolekut ähvardavate suurte ohtude allikas; rõhutab, kui oluline on parandada teabe jagamist ja luurealast koostööd Moldova ning ELi ja selle liikmesriikide vahel julgeolekuohtude valdkonnas;

34. kordab oma täielikku pühendumust Moldova territoriaalsele terviklikkusele ja konflikti rahumeelsele lahendamisele, mis põhineb Moldova suveräänsusel ja territoriaalsel terviklikkusel tema rahvusvaheliselt tunnustatud piirides;

35. väljendab heameelt komisjoni algatuste üle lisada Transnistria piirkonna ennetav toetamine oma energiaalastesse hädaabipakettidesse ning vahetada teavet ja teha praktilist koostööd Moldova valitsuse ja Transnistria piirkonna *de facto* ametivõimude vahel kogu Venemaa põhjustatud energiakriisi ajal; väljendab heameelt edusammude üle, mis on registreeritud seoses Tiraspolile kehtestatud tingimustega hiljutise gaasitransiidilepingu valguses, ja nõuab nende tingimuste täielikku täitmist, sealhulgas kõigi poliitvangide vabastamist Tiraspoli poolt ja järelejäänud ebaseaduslike kontrollpunktide likvideerimist;

36. väljendab heameelt Moldova suure huvi üle panustada ELi ühisesse julgeoleku- ja kaitsepoliitikasse ning asjaolu üle, et Moldova on esimene riik, kes allkirjastas ELiga julgeoleku- ja kaitsepartnerluse; väljendab heameelt Moldova jätkuva aktiivse osalemise üle ELi ÜJKP raames toimuvatel ELi missioonidel ja operatsioonidel, nimelt ELi vägedes Bosnias ja Hertsegoviinas (operatsioon Althea) ning ELi väljaõppemissioonis Somaalias, tema huvi üle PESCO projektides osalemise vastu ning käimasolevate läbirääkimiste üle seoses Euroopa Kaitseagentuuriga sõlmitava raamlepinguga; kutsub ELi üles kaasama Moldovat ELi julgeoleku- ja kaitseprogrammidesse ning nendega seotud eelarveeraldistesse, sealhulgas Euroopa kaitsetööstuse programmi ja valmisolekusse aastani 2030, mis võimaldab riigil osaleda koos liikmesriikidega ühishangetes;

37. väljendab heameelt selle üle, et praeguste julgeolekuprobleemide kontekstis eraldati 2024. aasta Euroopa rahutagamisrahastu kaudu 50 miljonit eurot Moldova relvajõudude kaitsevõime ajakohastamiseks; märgib, et Moldova on Ukraina järel suuruselt teine Euroopa rahutagamisrahastu toetusesaaja, kellele on alates 2021. aastast eraldatud kokku 137 miljonit eurot; väljendab heameelt teate üle, et Euroopa rahutagamisrahastu 2025. aasta eelarvest eraldatakse Moldovale 60 miljoni euro suurune toetus; kutsub liikmesriike üles suurendama järk-järgult Euroopa rahutagamisrahastust Moldovale suunatud rahalisi vahendeid, et veelgi tugevdada riigi kaitsevõimet;

o
o o

38. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ja komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ning Moldova Vabariigi presidendile, valitsusele ja parlamendile.